

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ “Д. А. ЦЕНОВ” – СВИЩОВ

ФАКУЛТЕТ “ФИНАНСИ”

**КАТЕДРА “ЗАСТРАХОВАНЕ И СОЦИАЛНО
ДЕЛО”**

Утвърждавам:
РЕКТОР:
(Доц. д-р Иван Марчевски)

Приет от АС с Решение № 3 от 31.01.2018г.
Приет от ФС с Решение № 6 от 23.01.2018 г.
Приет от КС с Решение № 10 от 18.12.2017 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
“Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка
(застраховане и социално дело)”

Образователна и научна степен:
ДОКТОР

Форма на обучение:
РЕДОВНА/САМОСТОЯТЕЛНА

Срок на обучение: **3 години**

Форма на обучение:
ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Срок на обучение: **4 години**

ЕЗИК: Български

Област на висше образование:
3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление:
3.8. Икономика

Код на документа:
УД/КХ-Д -3.8-ФПОКЗ(ЗСД)-ФФ-КЗСД-2018

Действа от: **2018/2019** уч. год.

1. Обща характеристика на докторската програма

Докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) е създадена и развивана в духа и в съответствие с волята на Дарителя, като възплъщение на достиженията на Свищовската школа в областта на научните изследвания и преподаването на застрахователната и осигурителната теория и практика. Обучението е ориентирано към специфичната проблематика на организацията и мениджмънта в сферата на застраховането и социалното дело. Обучаващо звено е катедра „Застраховане и социално дело“, създадена на 31.01.1950 г. като първо, а в продължение на десетилетия - и единствено по рода си обучаващо и научноизследователско звено, подготвящо специалисти за нуждите на застрахователните предприятия и звената от системата на социалнозащитните дейности. Успешното съчетаване на традиции, иновации и международен опит формират съвременния образователен и научноизследователски профил на програмата и затвърждават лидерските позиции на катедрата в обучението на докторанти в сферата на застраховането, социалното осигуряване, здравеопазването, здравното осигуряване, социалното подпомагане и социалните услуги – дейности, поставящи икономическия фундамент на индивидуалната и социалната сигурност в условията на съвременното пазарно стопанство.

2. Образователни цели

Целта на докторската програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) е поддържане и развитие на научния потенциал чрез подготовка на висококвалифицирани специалисти с капацитет за идентифициране на значимите актуални проблеми на социално-икономическото развитие и способности за провеждане на самостоятелни мащабни научни изследвания с теоретико-методологически и приложен характер, обогатяващи, развиващи и усъвършенстващи застрахователната и социалнозащитната теория и практика. Акцентът е поставен върху творческата интерпретация, критичния анализ и рационалния подход при аргументирането и избора на решения в отговор на потребностите на висшите нива на оперативния и стратегическия мениджмънт на субектите от сферата на застраховането и звената в системата на социалнозащитните дейности.

3. Организация и продължителност на обучението

Подготовката на докторантите по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) се извършва в съответствие с европейските образователни стандарти. Съдържанието на учебната документация е адекватно на поставените образователни цели, на достиженията на научното познание, на актуалните проблеми и на съвременните пазарни тенденции на динамичното развитие на застраховането и социалнозащитните дейности. Катедреният съвет на катедра „Застраховане и социално дело“, след обстойно обсъждане, предлага за утвърждаване, от Факултетния съвет на Факултет „Финанси“, тема на дисертационното изследване и научен ръководител на съответния докторант. Изборът на тема е съобразен с актуалността на разглежданата проблематика, степента на нейната разработеност в специализираната литература и със заявения интерес от страна на докторанта. Продължителността на обучението за образователна и научна степен „доктор“ в редовна и самостоятелна форма на обучение е до три години, а в задочна и дистанционна форма на обучение – до четири години. През първата година се полагат изпитите от докторантските минимума, посещават се задължителните семинари за докторанти и избраните факултативни курсове. В оставащите години се изпълняват заложените в индивидуалния учебен план на докторанта дейности, свързани с разработването на дисертационния труд и покриването на изискванията за публикационна дейност. Обучението завършва със защита на дисертационен труд, съобразно изискванията на приложимите национално законодателство и вътрешноакадемична нормативна уредба.

4. Знания

Знанията, които получават докторантите от докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело), надграждат и конкретизират знанията в областта на застраховането и социалнозащитните дейности, придобити от обучението в образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“. Докторантите разширяват своя научен кръгозор чрез проучване и адаптиране към изследваната проблематика на фундаментални теоретико-методологични и практико-приложни постановки, формират, развиват и демонстрират умения за комплексен и проблемноориентиран анализ и генериране на многовариантни универсални и специфични

управленски решения като предпоставка за постигане на ефективно функциониране на бизнес структурите в сферата на застраховането и звената от системата на социалната защита.

5. Умения

Завършилите докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) притежават умения за: компетентно професионално интерпретиране на застрахователната и социалнозащитната теория; събиране, обработка и анализ на данни за научни изследвания от различни източници; идентифициране и дефиниране на актуални и значими проблеми в сферата на застраховането и социалното дело; предлагане на иновативни идеи; провеждане на значими самостоятелни научни изследвания; разработване на научни публикации; аргументирано представяне на резултатите от научна дейност пред широка аудитория; провеждане на научни дебати; вземане на обосновани решения.

6. Компетентности

6.1. Самостоятелност и отговорност

- създаване и интерпретиране на нови знания чрез самостоятелни научни изследвания;
- разширяване на обхвата на познатата научна област – застраховане и социално дело;
- провеждане на съвременен изследователски процес;
- самооценка на резултатите от научните изследвания.

6.2. Компетентности за учене

- реалистична преценка на притежаваните знания и умения;
- идентифициране на потребностите от нови знания и умения;
- способност за систематично усвояване и осмисляне на значително количество знания от съвременните научни постижения или от практиката;
- самостоятелно и лесно ориентиране в сложно учебно съдържание;
- критично и аналитично мислене.

6.3. Комуникативни и социални компетентности

- висока лична отговорност;
- инициативност в сложни и непредвидими ситуации;
- способност за генериране на нови знания в областта на застраховането и социалната защита;
- прилагане или разбиране на съвременните достижения на науката;
- пълноценно общуване на някои от най-разпространените европейски езици.

6.4. Професионални компетентности

- познаване на техники за сложни проучвания;
- оценка на сложни проблеми в областта на застраховането и социалната защита;
- събиране, обобщаване и анализ на данни за научни разработки;
- работа със специализиран софтуер за обработка на данни;
- съблюдаване на научната етика;
- ясно и аргументирано представяне на идеи, проблеми и решения.

7. Кратка характеристика на академичния състав

Обучението по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) се осигурява от висококвалифициран, ерудиран и мотивиран академичен състав от хабилитирани преподаватели по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Застраховане), (Социално осигуряване) и (Социално подпомагане), главни асистенти и асистенти с ОНС „доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“, които поддържат високо ниво на своята подготовка и са взискателни към обучаваните.

За качественото обучение на докторантите се поддържат делови контакти с Комисията за финансов надзор, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане, застрахователни и пенсионноосигурителни дружества, брокерски къщи и други организации от сферата за застраховането и социалната защита.

8. Професионална реализация

Придобилите ОНС „доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело) могат успешно да продължат своето професионално развитие като преподаватели, научни работници, да заемат ръководни длъжности в застрахователни и пенсионноосигурителни дружества, Комисията за финансов надзор, системата на Националния осигурителен институт, системата на Националната агенция по приходите, системата на Агенцията за социално подпомагане, Национална здравноосигурителна каса, застрахователни посредници, лечебни заведения.

9. Образователна и научна степен и професионална квалификация

След успешна защита на дисертационния труд докторантите придобиват образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (застраховане и социално дело).

Декан:
(проф. д-р Йордан Василев)

Ръководител на катедра:
(доц. д-р Румен Ерусалимов)